

LITTERATUR

ANDERS JOHNSON

NOSTALGITRIPP UTAN ÖVERRASKNINGAR

Februari 1995 var en ovanlig månad i svensk politik. Aldrig tidigare har så många borgerliga ungdomspolitiker under så kort tid fått så stort genomslag i debatten. CUF-ordföranden Kristina Hansson utkom, tillsammans med Patrik Engellau och Anders Röttorp, med boken *När folkhemmets barn blivit vuxna*. LUFs presidium utgav boken *Bortom Westerbergeffekten*. KDU-presidiet hade den 18 februari en artikel på SvD-brännpunkt. Fredrik Reinfeldt, Magnus G Graner och Martin Lindvall - ordförande, förbundsstyrelseledamot respektive politisk sekreterare i MUF - publicerade boken *Nostalgitrippen*.

Sakfrågor

Kristina Hansson bröt, både genom det och med vem hon tyckte, två politiska tabun. Boken handlar enbart om sakfrågor, inte om politisk positionering eller profilering, och avviker därigenom från de tre andra debattinläggen. Däremot kan man notera att företrädarna för LUF, KDU och MUF tar upp i stort sett

.....
Nostalgitrippen, av Fredrik Reinfeldt, Magnus G Graner och Magnus Lindvall, Moderata Ungdomsförbundet 1995.

samma problem i respektive partier:

Valnederlaget: Moderpartiet har haft stort politiskt inflytande under de senaste åren och genomfört mycket gott. Trots detta har partiet gjort ett dåligt val och det beror till stor del på strukturella problem i partiet.

Bildtkopior

Partiledarkomplexet: Redan av LUF-bokens titel framgår Westerbergs dominans i folkpartiet. KDU-presidiet skriver att kristdemokraterna för många år lika med Alf Svensson. MUF-arna beklagar att moderaterna domineras av Bildtkopior.

Homogeniteten: LUF-arna klagar på sitt partis förgubbing. KDU-ledningen beklagar att det nästan undantagslöst sätts likhetstecken mellan KDS och kristen bekännelse. MUF-arna framhåller att nästan alla framträdande moderater har samma ålder, kön och intresseinriktning.

Den bristande pedagogiken: Partiet har misslyckats med pedagogiken, att förklara motiven för de åtgärder man har vidtagit. Kopplingen mellan ideologi och praktik har varit för dålig och tydliga visioner har saknats.

Det debattinlägg, av dessa tre, som fått

mest uppmärksamhet är Nostalgitrippen. Carl Bildt har uppenbarligen inte instämt i beskrivningen av ett parti dominerat av Bildt-kopior. Att ledningen för ett ungdomsförbund för en frän debatt med ledningen för moderpartiet är ett hälso-tecken. Men även åsikter som framförs av ungdomspolitikerna skall naturligtvis granskas kritiskt.

Teknisk fullkomlighet

Ungdomsförbundens förslag skall inte bedömas efter politisk fingertoppskänsla eller teknisk fullkomlighet. Gustaf Andersson i Rasjön, folkpartiledare 1935-44 och styrelseledamot i det frisinnade ungdomsförbundet 1915-22 fastslog 1959 (han var då 74 år gammal):

”Den politiska ungdomsorganisationen bör ha självständiga uppgifter och kan inte betraktas blott och bart som filialer till moderorganisationerna. Den viktigaste av dessa uppgifter är att hålla idédebatten levande och att därigenom bryta nya vägar för det allmänna tänkandet. Tyvärr har man ett intryck av att det blir allt färre och färre inom de politiska meningsgrupperna som tänker.”

Vände blad utan spänning

Uppfyller Nostalgitrippen kravet att bryta nya vägar för det allmänna tänkandet? Tyvärr inte. Även om boken innehåller många riktiga och korrekta iakttagelser och rimliga resonemang förmår framställningen aldrig att lyfta. Det hände sällan under min läsning att jag med spänning vände blad för att se hur resonemanget skulle fortskrida. Jag läste boken under sportlovet samtidigt

som jag följde min fyraåriga dotters introduktion i utförsåkningens konst. Sigrid var lika försiktig med att ta ut svängarna i skidbacken som Fredrik, Magnus och Martin är i den politiska terrängen.

Orimligt utrymme

En brist i Nostalgitrippen är fixeringen vid det mediala. Det märks redan på omslaget där Maria-Pia Boëthius och Johan Ehrenberg avbildas. Dessa två mediamonster får, tillsammans med Jonas Gardell och Göran Greider ett orimligt stort utrymme då MUF-trion analyserar valutslaget 94. Även i beskrivningen av moderaternas problem spelar profileringsfenomenen en stor roll. Dessa problem existerar säkert. Men de är, som framgått ovan, inte unika för moderaterna. Lösningarna på problemen i svensk politik måste sökas på ett djupare plan än profilering och positionering.

Fruktbart meningsutbyte

Det finns avsnitt i boken som behandlar sakfrågor, t ex valfrihetsrevolutionen, människors trygghetsbehov och yngre socialdemokraters idéer om egenmakt. Men författarna bryter inga nya vägar för det allmänna tänkandet. Mest uppenbart är det i diskussionerna om egenmakt. Visst finns det brister i konkretion och konsekvens hos många socialdemokratiska nytänkare. Men s-riksdagsmannen Vidar Andersson och SSUs ordförande Karl-Petter Thorwaldsson har idéer som kan leda till ett fruktbart meningsutbyte. Tyvärr vågar MUF-trion inte lämna de innötta skyttegravarna.

Nostalgitrippen utmynnar i två konkreta förslag, dels fler karriärvägar och bredare rekryteringsbas inom partiet, dels att välfärds- och miljöfrågorna skall föras in i det moderata åsiktsträdet. Det är säkert bra med både bredare rekrytering och bredare program. Men författarnas metod för detta förefaller minst sagt dubiös:

Reinfeldtkopior

”Det måste sättas upp mål och tidsplaner, utses ansvariga som fortlöpande får avrap-

portera för den högsta ledningen och närdagen för det färdiga genomförandet kommer ska avstämning mot uppsatta mål ske. Det får då inte accepteras annat än mindre avvikelser från målet.”

Man riktigt ser framför sig prydliga led av Reinfeldt-kopior som taktfast, och i enlighet med fastställda mål och tidsplaner, marscherar in i ett moderat framtidsparti, präglad av kunskapsamhällets individualism, mångfald, kreativitet och spontanitet.

SVEND DAHL:

EN REPUBLIKANSK FRAMTID?

Vid valen till den amerikanska kongressen i november vann republikanerna en storseger och erövrade majoriteten i såväl senaten som representanthuset. Likaså vann man ett flertal guvernörsväl. Frågan, som man emellertid måste ställa sig, är om den republikanska valsegern skall betraktas som ett långsiktigt mandat för en konservativ politik och mindre statsmakt. Eller var den helt enkelt en ren och skär missnöjesyttring gentemot Bill Clinton. Förvisso innehåller det republikanska valmanifestet "Contract with America" en rad konservativa krav, såsom sänkt skatt för medelklassen, förbud mot bud-

getunderskott, stramare socialhjälsregler och hårdare tag mot brottsligheten. Valmanifestet och det tydliga valutslaget till trots, kan man knappast tala om ett långsiktigt konservativt förändringsmandat. Republikanernas uppenbara problem, som omintetgör en grundläggande förändring av den amerikanska politiken, är att det inte föreligger någon sammanhängande agenda för att minska statens roll.

Oförändrade välfärdssystem

Samtidigt som man i valmanifestet vill sänka skatten skall de av Clintonadministrationen beslutade nedskärningarna i statspensionerna tas tillbaka. Ledande republikaner lovade också under valkampanjen att de stora välfärdssystemen skall förbli som idag. Att det

.....
Dead right av David Frum, Basic Books, 1994